

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Hutyra Ferenc dr. udvari tanácsos.

Megérdemelt kitüntetés érte *Hutyra* Ferenc drt, az állatorvosi főiskola rektorát, mert abban, hogy hazánkban a ragadós állati betegségek szünőfélben vannak, *Hutyra* dr.-nak jelentős érdeme van. Hiszen emlékezünk a rettentő sertésvészre és más nagy károkat tevő állati járványokra. Azután a szigorú ragályzárlatokra, amelyek által sikerült elfojtani végre az országos vészt. Mindezekben a vezető kéz a *Hutyra* dr.-é volt, az elért sikerekért először neki jár a köszönet.

Ime, kapott is elismerést. A király udvari tanácsosi rangra emelte az érdemes embert. Hiszen van *Hutyra* dr.-nak sok rendbeli kitüntetése, tagja több külföldi tudományos testületnek, ahol tudásáért méltatták a tagságra. Mégis legszébb érdem az, amit idehaza kapott. Mert tudjuk, hogy *egy próféta sem kedves a hazájában*, mégis lelkesülő örömmel tapasztaljuk, hogy ime vannak kivételek. Ilyen kivétel *Hutyra* Ferenc dr. kitüntetése, mely felülről jött és az általános

közszeretetet, melyben *Hutyra* dr. részesül, mely alulról hozza neki a legritkább elismerést, a kartársak és a magyar társadalom igaz tiszteletét.

Még teljes férfierejében levő ember *Hutyra* dr., aki 1860-ban született Szepeshelyen. Iskoláit vidéken, az egyetemet a székesfővárosban végezte.

1883-ban avatták orvosdoktorrá. 1886-ban állatorvosi tanulmányokkal foglalkozott, megszerezte az állatorvosi képesítést is. Ekkor a földművelésügyi miniszter az állatorvosi tanintézethez a kórbonctan segédtanárává nevezte ki és egyúttal külföldi tanulmányuttra küldte. Ezen útjában hosszabb időt töltött a bécsi és a berlini állatorvosi tanintézetben, ezeken kívül a koppenhágai, brüsszeli, párisi, lyoni, stuttgarti, berni, zürichi és müncheni állatorvosi iskolát látogatta meg.

Utívelei. illetve tanulmányutjáról tett jelentése, fényes jelét adták éles megfigyelő képességének és lelkiismeretes buzgóságának.

Hutyra Ferenc dr.

Jobb és megbizhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Tengerre magyar!

(H. A.) Bartal Béla kiváló közgazdasági írónk egyik budapesti napilapban azt írja, hogy a Duna-Tisza-satornánál is fontosabb a középdunai áthidalás s a fiunei víziút, vukovár-samacsi csatorna kiépítése a Száva-folyó folytatólagos szabályozásával.

Ne kicsinyeljük a Duna-Tisza-csatornát, bármennyi milliárdba kerül is annak létesítése, mert az olcsó víziúttal, öntöző csatornákkal elérendő többjövédelme a kisgazdaközönségnek, bőségesen kárpótolja az államot akkor, ha a kisember a több jövédelemből több adófillérrel is járulhat az államháztartás terheinek a viseléséhez.

Ha a Duna a Tiszával hajózható csatorna által összeköttetik, az egész Tiszamente, tiszán-inneni, tiszántuli részek közvetlen összeköttetésbe kerülnek az ország székesfővárosával.

Az egész Alföld kisgazdaközönségének elavult, ósdi, régimódi gazdálkodásáról beszélünk folyton és folyvást. Adjuk meg neki a módot és alkalmat, hogyha zöldséget és egyéb értékes hüvelyes és kapásnövényeket termeszt, azokat értékesíthesse is. Már pedig most ugyan hiába termeszt a tiszadunaközi ember zöldséget, mert először nem bírja kellő áron értékesíteni, mert a vasuton való szállítás a jövédelmet fölemészti; másodsor a nagy magyar Alföld homokos vidékén öntözés nélkül nem boldogulhat a kisgazda. Mindeme bajokon segítene a csatorna, mely Budapesten gyűjtené össze az árukat a külföldi kivitelre is.

Látjuk, hogy milyen nagy forgalmat érnek el a kisgazdák a barack, paprika és hagyma kivitelével az Alföld némely vidékein. Számos vidék azonban teljesen el van zárva így a könnyű és gyors vasuti szállítás igénybevehetésétől. Mind ezen nagyot lendítene a duna-tisza-közi öntöző és hajózó csatorna.

Azért tehát szép dolog a „Tengerre magyar!“ jelszava is; elmerengünk a régi multon, midőn négy tenger mosta Szent-István birodalmának határait, Nagy Lajos király után azonban jövének a kisebb Lajosok, egyre fogyott, kisebbedett a nagy király birodalma. A „Tengerre magyar!“ jelszavának testbe öntéséhez a sok pénzen kívül az is kell, hogy a tengerhez vezető utjaink fölött való korlátlan hatalmat csikarjuk ki azok kezéből, akiket az meg nem illet!

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Ertékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Az ország dolga.

A sárga buzakalásztengerbe beállott a magyar gazda s vágja a „rendet“, az ország sorsával törődő és azt intéző hazafiak azonban szintazonképpen izzadnak mostanság. Mert nagy sor ám az, hogy két esztendeig a nemzeti ellenállás ideje alatt az ország ügyes-bajos dolgait senki sem intézte. S most a nemzeti kormány vállaira sok-sok munka nehezül.

Hozzá is fogtak erősen. Amint már a mult héten megirtuk, a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság elvégezte a közös költségvetést.

Főirati javaslat.

Ezen a héten a legnagyobb, legerősebb országgyűlési párt, a függetlenségi párt foglalkozott a főirati javaslattal, melynek katonai részével azonban a párt zöme ninesen megelégedve. Am azért nehézséget nem támaszt a párt, hogy az ország teljes nyugodalma és a békés előrehaladás útja egyengethető legyen.

Ó felsége, a mi jóságos ősz királyunk tudja nagyon jól, hogy ez a kurucpárt nem akarja megbolygatni az ő jogara alá tartozó népek és országok haladását és egyetértését, éppen azért, amint a kiszivárgó bécsi udvari hírek is megerősítik a mi közlésünket: az uralkodó kegyesen fogadja a magyar országgyűlés főiratát.

Odaát is dolgoznak.

Az osztrák delegáció is nagyban munkálkodik a héten; nekik is le kell tárgyalniok a közös költségvetést.

Ők a hadsereg egységének megbomlásától tartanak.

Pitreich hadügyminiszter megnyugtatta az aggódo osztrák urakat arra nézve, hogy a közös hadsereg nem hogy fölbomlás felé, de a megerősödés útján halad és fejlődik éppugy, mint más országok hadserege.

Itthon is sok a munka.

A magyar országgyűlésnek az idén nem lesz nyári szünete. Andrássy, Apponyi, Kossuth, Darányi és Polonyi miniszterek dolgoznak erősen, éppugy fölgyürik az ingujjat ebben a rekkenő kánikulai melegben, mint az arató magyar gazda. Számos törvényjavaslatot készítenek elő.

Kedden kezdette meg az országgyűlés érdemleges üléseit a felirati javaslat tárgyalásával. Polit Mihály is beterjesztette a nemzetiségek külön főiratát mint ellenjavaslatot, ami több felszólalásra adott okot. Nemesak Bánffy Dezső báró, de Mérey Lajos, a kitűnő gazdavezér is felszólalt. Nagy figyelemmel és élénk tetszésnyilvánításokkal kísérte a Ház a kiváló szónokot.

A főrendeknél.

A főrendiházban Dessewffy Aurél gróf elnök az elnöki jelentések során bejelenti, hogy Bubicz Zsigmond kassai püspököt gondnokság alá helyezték. Majd Vigyázó Ferenc gróf felolvasta a főrendek feliratát. Mailáth József gróf szerint a főrendiháznak a választói jog kérdésében határozott állást kell

foglalni, ő az igazat megvallva, bizonyos cenzusnak a híve.

A vám- és kereskedelmi kérdésekben az a véleménye, hogy a gazdáknak nagy szükségük van a vámközösségre és éppen ezért a kormány iránt bizalmatlansággal viseltetik. A felirati javaslatot elfogadja.

Utána Wekerle Sándor miniszterelnök szólalt fel.

A fiemei kormányzó beiktatása.

Mult hét vasárnapján iktatták be Nákó Sándor grófot a fiemei kormányzásba. A dús gazdag ur különvonattal ment a magyar tengerpartra és magához meghívta a magyar újságírókat is. Az ünnepség fényes volt, szép volt. Hanem a magyar újságírók szemétfői szépen fosztogatták is a gazdag urat, ami kipattant a titok homályából.

Nem első, nem is utolsó ez a gyalázatos revolerezés, pénz és egyéb kicsikarás a magyar újságírók között, mely pályán, sajnos — végtelen sok a salak, az alak, akik nem az igaz ügyet, hanem a fosztogatást szolgálják. Sajnos, ez a botrány sem hozza napfényre a fosztogató újságírók neveit, mert a pajtáskodás eltakarja őket a megérdemelt büntetés és közmegvetés elől. Ez persze a magyar újságírók szégyenfoltja, olyan sötét folt, mely mindnyájára árnyékot vet. Csodálatos az egész botrányban az, hogy nem akadt a Fiuméba járt újságírók között olyan, aki lerántaná a leplet a rablóbandáról.

Végre egy ilyen botrányos dolgot egy magyar újságíró kar nem hagyhat magán. És ha csak ez az egy botrány lett volna?!... De több is van a tisztelt köztisztelőt követelő urakon.

Kossuth-szobor Kecskeméten.

Vasárnap leplezték le Kossuth Lajos szobrát, amelynek létrejötté a hazafias kecskeméti polgárok érdeme. Az ünnepség, melyen a kormány nevében Kossuth Ferenc jelent meg, gyönyörűen sikerült. Már reggel öt órakor tizenkét ágyulövés jelezte az ünnepi nap fölvirradtát, majd fuvózenekar járta be a város utcáit, hazafias dalokat játszva. Hét órától kezdve az ünnep rendezősége a különböző irányokból érkező vendégeket fogadta a vasúti állomáson. Justh Gyula, a képviselőház elnöke még szombaton éjjel érkezett meg titkára kíséretében Kecskemétre. Az elnök kíséretében voltak Kelemen Béla és Justh

János képviselők is. A fővárosból érkező vendégek a nyugati pályaudvarról nyolc óra tizenöt perckor induló különvonattal indultak Kecskemétre. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter Sztéryni József államtitkárral, Pallay Sándor titkárral és országgyűlési képviselőkből, küldöttségekből álló kíséretével szintén a különvonattal utazott Kecskemétre. Ott volt Budapest fővárosa részéről Kun Gyula tanácsos, a kereskedelemügyi minisztérium részéről pedig Sztéryni József államtitkár, Téglássy István miniszteri tanácsos, Ernhofer Aladár miniszteri tanácsos, Szüry János osztálytanácsos és Bereczik István számtanácsos. A magyar képzőművészek egyesülete képviselőletében Feszty Árpád elnök és többen.

A vonat tíz órakor rohogott be a kecskeméti állomásra, amely zászlókkal és cimerekkal ki volt díszítve. Az óriási közönség nagy éljenzéssel fogadta Kossuth Ferencet és a vele megjelenteket. Először Kada Elek polgármester, azután Tomory Jenőné és leánya üdvözölték Kossuth Ferencet, aki szíves szavakban mondott köszönetet. Az ezekre menő közönség a legnagyobb rendben indult meg a rendelkezésre álló száz fogaton a városba, melynek minden házán lobogó lengett. A Nagykőrösi-utca két oldalán ezer fehérruhás leány állott sort s virágzappal árasztotta el a kocsikat. A menet a városházára hajtatott, amelynek dísztermében a vendégek megérkezvén, díszmagyarban a szobor elé mentek.

Féltizenegy órakor a kecskeméti daloskör és a polgári daloskör elénekelték a Himnuszt. Azután a szobortól balra lévő elnöki emelvényről Szappanos István, a kecskeméti öszhaju képviselője rövid beszéddel megnyitotta az ünnepet.

Szappanos István beszéde után Szeles József dr. ismertette a szobor történetét, majd Hock János orsz. képviselő mondott lelkes éljenzéssel és gyakori tetszésnyilvánításokkal megszakított ünnepi beszédet.

Hock János beszéde végén hirtelen lehullott a lepel a szoborról — azután dobpergés hallatszott és három gyermekzászlóalj ment a szobor elé. A leplezés után Eötvös Nagy Imre Tomori Jenő szerkesztő alkalmi költeményét szavalta el. Azután következett a szobor átadása. Szappanos István, a szoborbizottság elnöke rövid beszéddel átadta a szobrot Kada Elek polgármesternek, aki lelkes beszéddel vette át a város nevében.

Kada Elek beszéde alatt a városháza tornyában fölhangzott egy tárogató zenéje és az öreg honvédek

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST **RÉSZVÉNY TÁRSULAT**

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek.**

Magánjárók

(uti mozdonyok)

cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről.

és a kis gyermekek ágyulövések zaja és dobpergés közepette tisztelegtek a szobor előtt. A szobor átvétele után a megkoszorúzás következett. A kormány nevében Szterényi államtitkár, a képviselőház nevében Justh Gyula, Pestmegye nevében Fazekas Ágost, Budapest főváros nevében Kun Gyula városi tanácsos tett koszorút a szoborra, amelyet azután még számos koszorúval borítottak el. Az ünnepség a Kossuthnóta éneklésével ért véget.

Délben egy órakerre a célra épített diszátorbán hatszáz terítékű ünnepi lakoma volt. Az ötödik fogásnál Gulner Gyula, Pestmegye főispánja, mondotta az első felköszöntőt a királyra. Utána Iványosi Szabó László Kossuth Ferencet köszöntötte föl, amire Kossuth válaszolt. Beszéltek még: Hock János, Justh Gyula és Kada Elek.

Gazdag koldus.

Pinkafőn egy bozontos szakálu, tőpörödött öreg embert koldulásra értek a csendőrök. Házzól-házra kopogtatott a szánalmas külsejű ember és alázatos hangon esedezett alamizsnáért. A cirkáló csendőrök tiltott koldulás miatt elfogták és igazolásra szólították. A koldus előadta iratait, amelyekből kitűnt, hogy Fitz Félix Aladár a neve, Temesvárra való. A csendőrök az igazolás dacára is megmotozták a koldust. A motozás meglepő eredményre vezetett. Kiderült, hogy Fitz Félix Aladár valóságos nábobja a koldusoknak, aki igen szép vagyonnal rendelkezik és csak azért koldul, hogy könnyű szerrel szaporítsa a takarékpénztárban kamatozó pénzét. 1500 koronáról szóló takarékpénztári betétkönyvet, 500 kor. értékű ékszerrel találtak a koldustársaságában. A csendőrség előtt gyanusnak tűnt föl a koldus szokatlan nagy vagyona. Valami nagyszabású büntényt sejtettek, amelynek fonalát a szerencsés véletlen kezükbe adta. Fölszólították a koldust, hogy igazolja be, hol szerzte vagyonát. A koldus nyugodtan előkaparászta a belső zsebéből a bizonyságokat, amelyek szerint 1000 koronát örökölt, a többi pénzt pedig apránként rakosgatta be a takarékpénztárba. Az értékes ékszereket Németországban szerezte be és bemutatta mindegyikről a számlát, amelyet az illető kereskedőtől kapott. Mikor tovább faggatták a koldust, elmondta, hogy timár volt azelőtt és hébe-korba dolgozott is, de a kóborlás vágya nem hagyta egy helyen nyugodni, elhagyta munkahelyét és ment tovább — koldulni. Kóborlásai közben az országos munkásszövetségtől is kapott rendes segélyt és így a koldulásból nemcsak fentarhatta magát, hanem még összerakosgatott alamizsnafilléreivel gyarapíthatta a takarékbán elhelyezett pénzét. A csendőrök a koldusnábobot bekisérték a felsőri szolgabírószákhoz, majd toloncuton Temesvárra szállították.

Olvassuk el!

Ennek az esztendőnek is rátapostunk az első felére. Julius 1. óta a második felét járjuk. Sok minden történt az első félév alatt. Kormánybukás, sebes futás, darabontszökés, aztán felvirradás az alkotmányos életre. A második félesztendőben is nagy események előtt állunk, mert sebesen forog a világ.

Ebben az eseményekkel bővelkedő időben minden magyar polgárnak szüksége van egy igazi krónikásra. Az a krónikás igazmondó legyen és minden nagyobb eseményt elmondjon az érdeklődő polgárnak.

Ilyen igaz krónikás a „*Független Ujság*“.

Minden vasárnap elhozza a posta pontosan, hogy képekben és szavakban az olvasó elé tárja a hét eseményeit. Azonkívül sok mulatságos olvasmányt is közöl, amiből jut a család minden tagjára valami érdekes.

Akik megszerették a „*Független Ujság*“-ot, azoknak ajánlani nem szükség, de mégis azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk olvasóinkhoz, hogy zászlónk alá legalább egy új előfizetőt még szerezni sziveskedjék minden olvasó. Ezáltal erősödik eszménk harcosainak tábora. És mentől többen leszünk, annál biztosabb a győzelem, melyért zászlónkat kibontottuk.

Célunk a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése. Ennek a mi célunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentúl is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

„**Uj honfoglalók**“ a címe a lapunk mellékletén most megjelenő regénynek. *Ujonnan belépő előfizetőinknek ez érdekes és hasznos olvasmány eddig megjelent folytatását díjtalanul küldi meg a kiadóhivatal.*

Az előfizetési pénzek beküldésére az utalványokat elküldöttük külön levélben mindazoknak, akiknek előfizetése július 1-ével lejárt.

Előfizetési ár:

Egész évre	8 korona
Félévre	4 „
Negyedévre	2 „

Terjesszük a jót, a nemest. Minden előfizető igyekezzék legalább egy új előfizetőt szerezni lapunkra, a „*Független Ujság*“-ra, mert csakis így szolgáljuk igazán a magyar nemzeti ügyet. Hazafias tisztelettel

„**FÜGGETLEN UJSÁG**“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

A „*Független Ujság*“ színes hirdető képét bárkinek megküldi a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzáért fordul.

Érlelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett. Fejvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad:
Husnemüket, füstölt
húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségfélét, gyümölcsöt stb.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A felsőtiszai hitelszövetkezetek közgyűlése.

A felsőtiszai vármegye hitelszövetkezeteinek szövetségébe tartozó szövetkezetek kiküldöttei a napokban tanácskozással ismét összejöttek. Az idei közgyűlés a Nyiregyháza mellett fekvő Sóstófürdőn folyt le a régi érdeklődés mellett és lelkes hangulatban. Mailáth József grófnak, a szövetség tevékeny elnökén kívül megjelentek a közgyűlésen Kállay Ubul főispán, Metzner Béla és Meskó László képviselők, Miketz Dezső szabolcsi alispán, Nyiregyháza város képviselőjében Majerszky Béla polgármester, Kertész Bertalan főkapitány, Wildt György dr. megyei tanfelügyelő, Péchy Adám, Dessewffy Manó és Aurél, Kilián Bertalan, Liptay Béla nagybirtokosok, Farkas Róbert dr. premontrai kanonok, Marton Ödön dr., a hegyvidéki kirendeltség vezetője, Blasek Jenő, a szövetség titkára, Szunyogh Bertalan, a megyei gazdasági egyesület elnöke, Szabó Sándor jogakadémiai tanár, Olehvár Pál főszolgabíró, Breth Gyula, Popovits József, Bányász János plébánosok, Fuhrmann Antal, Seregi János, Szabó Miklós, Demjanovics Gusztáv, Matyeczky György, Ilvodsky Demeter görög-katolikus lelkészek, Szikszay András, Kovács Zsigmond, somogyi Szabó Aladár evangélikus református lelkészek és még sokan rajtuk kívül. A közgyűlést Mailáth József gróf üdvözlő szavai nyitották meg, aki mindenekelőtt köszönetét fejezte ki Nyiregyháza város polgármesterének a szívélyes fogadtatásért. Szóvá tette azután, hogy már régibb idő óta tervezte, hogy a hitelszövetkezetek szövetségének egyik közgyűlése Szabolcsmegye területén tartassék meg, mert a vármegye közönsége mindig hathatósan mozdította elő a szövetkezeti törekvéseket. Megemlékezett a Le Play születésének százéves évfordulójáról is, melyen a Gazdaszövetség képviselőjében vett részt és meleg hangon vázolta a nagy francziának a gyakorlati szociálpolitika terén elért sikereit. Az ünnep — ugymond — a szövetkezeti eszme valóságos diadalün-

nepe volt, mert épen a Le Play által megindított gyakorlati szociálpolitika adja a legerősebb fegyvert a bomlasztó áramlatokkal szemben.

Blasek Jenő titkár betérjesztette a szövetség működéséről szóló jelentését, amit a közgyűlés helyesleg jóváhagyott. Ugyiszintén Oravetz István pénztári jelentését is. Blasek előterjesztésében megemlékezett a Sárospatakon rendezett szövetkezeti tanfolyamról is, mely jól sikerült és üdvös hatása bizonyosan remélhető.

1901-ben a kötelék még csak 55 szövetkezetre terjesztette ki működését. A következő évben már 69, 1903-ban pedig 74-re. 1904-ben a szövetkezetek száma kettővel apadt. A múlt évben 76-ra szaporodott a szövetkezetek száma. A fejlődési kimutatás szerint 1899-ben még csak 5801 tagjuk volt a kötelékben levő szövetkezeteknek. A következő évben ez a szám a kétszeresére szökött fel. Ezután évenként az átlagos emelkedése kétezer. A lefolyt év végén pedig már meghaladta a huszezeret. Az üzletrészek értéke arányos növekedés mellett elérte az 1.689,706 koronát: ebből a tagok tényleg már befizettek 1.022,016 koronát. Takarékbetétként hatalmas összeget, 2.927,066 koronát kezeltek a szövetkezetek, míg a központtól 1.327,332 koronát kölcsönképpen vettek igénybe. A központnál elhelyezett betét összege 211,281 kor. A szövetkezetek által befizetett központi üzletrészek értéke 36,323 K. A kötelékbe tartozó szövetkezetek lassanként 177,975 koronát kitevő tartalékalapot gyűjtöttek. A 76 szövetkezet működésének nagyságára élénk világosságot vet az is, hogy az összes elhelyezett váltó- és kötelezvénykölesönösszeg megközelíti az ötmilió koronát. A felsőtiszai vármegye hitelszövetkezeteinek szövetségébe tartozó 76 hitel-zövetkezet közül egy szövetkezet működik Abauj-Tornában, harminckilenc Szabolcsban és harminczhat Zemplénben. Az összes szövetkezetek között legtöbb tagja van a Szabolcsban levő ujfahérvárnak 1248 és a mándokinak 890. Zemplénben legnagyobb szövetkezetek a tolsvai 604 és a nagykövesdi 518 taggal. A szövetkezetek között legtöbb takarékbetéteje volt a mándokinak 305,594, a perbenyikinek 232,802, az ujfahérvárnak 177,114 korona.

Két érdekes előadás is hangzott itt el, hivatott

Permetezéshez

ajánlunk szavatolás mellett permetezőket, kénporfuvókat, vegytiszta rézgáliczot, sublimált kénport, dr. Aschenbrandt-féle BORDÓI- és RÉZKÉNPORT, raffiaháncsot, jutafonalat a legjutányosabb árakon.

Kivánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

férfiak ajakáról. Az egyiket Breth Gyula esperes-plébános és a bodrogkereszturi hitelszövetkezet elnöke tartotta, aki a szövetkezetek erkölcsi és anyagi határsáról beszélt. Rámutatott arra, hogy a falusi kisember ma mennyire elhagyatott és hogy mily nagy szüksége van a szövetkezeti eszmére. A hitelszövetkezet nemcsak oly irányban segít, hogy jutányos föltételek mellett kölcsönt ad, de fejleszti a népben az erkölcsöt is, mert munkaszeretetre, takarékosagra, mértékletességre tanítja.

Korócz József ev. ref. lelkész, a bercelli hitelszövetkezet elnöke, előadásában azt fejtegette, hogy a lelkészek a szövetkezeti ügy szolgálatában minő hasznos feladatokat végezhetnek. Egy idő óta valóságos nemes verseny keletkezett ez irányban, ami azonban csak akkor lesz eredményes, ha a lelkészek társadalmi téren tovább is munkálkodnak. A szövetkezeti eszme körébe vágó tevékenykedést a lelkész egyik legfőbb hivatása közé sorolja. Felhívja azért őket, hogy az eddiginél nagyobb mértékben karolják fel a szövetkezés ügyét.

Az angol szövetkezetek kongresszusa. Az angol fogyasztási szövetkezetek szövetsége, mint rendszeren, az idén is pünkösd hetében tartotta kongresszusát, Birminghamban. Megelőzőleg különböző üléseket tartottak, amelyek közül a legfontosabb a szövetkezeti szövetség központi tanácsaé volt, amely vezető és bizottsági teendőket teljesít. Kongresszusi helyiségül egy hatalmas terem szolgált köröskörül emelkedő padosorokkal. A sorok egyik oldalán egyharmadmagasságban emelvénnyel voltak megtörve, ahol az elnökség és a kongresszus vendégei foglaltak helyet.

A kongresszusi terem kétezeröttszáz embert fogad be. A kongresszus vendégei közül felemlítendő az angol gyáripar parlamenti bizottságának, az angol tanítók nemzeti szövetségének, a munkásszövetségnek és az iparosoknak a képviselői. Képviseltették magukat a kongresszuson a külföldi szövetkezetek közül a francia szövetkezetek szövetsége, az osztrák fogyasztási szövetkezetek, a német szövetkezetek nagybanvásárló egyesülete és a német fogyasztási szövetkezetek központi szövetsége. A kongresszust Maxwell, a skót szövetkezeti mozgalom kiváló vezetője, a kongresszusnak múlt évi elnöke nyitotta meg.

Az ünnepi megnyitó beszédet Gray főtitkár tartotta, akinek a beszéde a legfigyelemreméltóbb az angol szövetkezeti mozgalom történetében. A tárgyalások további anyagául szolgáltak az egyes szövetkezeteknek a versenye egymás közt, a szövetkezetek részvétele a politikai választásokban, a városi kertészeti mozgalma, a szövetkezeti mozgalom hatása a kül- és belföldi ipar fejlődésére. A kongresszuson kerek-számban kétezeröttszáz küldött vett részt.

• MI UJSÁG? •

A király nyaralása. A király hétfőn délben két hónapi nyári tartózkodásra Ischlbe utazott, ahova este hét órakor érkezett meg. A király kíséretében voltak: Schiessl lovag, a kabinetiroda főnöke, Mayer püspök dr., udvari plébános, Driancourt és Schaffgotsch gróf szárnysegédek, s Kerzl dr. udvari orvos.

Fejedelmi vendégek Selmechányán. Ferdinánd bolgár fejedelem, Kóburg Fülöp és Lipót főherceg Selmechányán hétfőn délután meglátogatták a városi levéltárat, a muzeumokat és templomokat, továbbá az iparesarnokot és a bányagrófok képesarnokát. A Boldogasszony-templomban misét hallgattak, amely után leszálltak a kriptába, ahol a Koháry családnak két tagja van eitemetve.

A póttartalékosok segélyezése. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter felhívta a vármegyék alispánjait, hogy terjesszék fel az 1905. és 1906. évben elmaradt újoncozás folytán behívott és tényleges katonai szolgálatot teljesített azon póttartalékosok névjegyzékét, akik vagyonnal nem bírnak és igazolni tudják azt, hogy családjukat munkájukkal tartották fenn. Az oly vagyonnal vagy jövedelemmel bíró póttartalékosok, akik az 1899. évi VI. t.-c. 34. §-a értelmében vagyoni állapotuk miatt a családfenntartásból eredő kezvezményre igényt nem tarthatnak, a kárpótlandók névjegyzékének összeállításánál sem jöhetnek figyelembe, ezeknek a két évi fegyvergyakorlat elengedésével kell beérniök. A segély az utalványozás megtörténte után a vármegyei alispáni hivatalok útján fog folyósíttatni.

Andrássy a kivándorlók érdekében. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter attól a nemes és hazafias eszmétől vezéreltetve, hogy a kivándorlók gyermekeit lehetőleg megtartsa a magyarságnak, elhatározta, hogy az oly tömegesen kivándorló magyarok gyermekeit ingyenes ifjusági iratokkal és olvasmányokkal látja el. Ezen könyvek mindegyike egy-egy maradandó láncszemet fog képezni és egyben az Amerikában élő magyarok gyermekeit szorosabban egymáshoz és a magyar hazához fogja kapcsolni.

Újoncok és rendőrök harca. Pécsen a napokban egyszerre két helyen összetűztek a részeg újoncok a rendőrökkel. A véres összeütközésnek — amelynek több sebesültje van — a lovasrendőrök közbelépése vetett véget, akik a garázda legényeket szétkergettek. Ot legényt letartóztattak és hármat súlyos sebekkel kórházba vittek. Egy rendőr súlyosan, kettő könnyebben sebesült meg.

Rendkívüli hőség Spanyolországban. Madridból jelentik, hogy néhány nap óta egész Spanyolországban elviselhetetlen hőség uralkodik. Sevilleban a hőmérő napban 50 és árnyékban 40 fok Celziust mutat. Madridban állandóan 37 Celziusz foknyi a hőség. Még hajnali 4 óra tájban is 30 foknyi meleg uralkodott a lakásokban. A rettentő hőség következté-

ben szinte járványszerűen lépnek föl Spanyolországban az elmebetegségek. Eddig is számos embert vittek szanatoriumba vagy tébolydába.

Szomoru sorozás. Zsolnáról jelentik, hogy ott az utolsó sorozás szomoru eredménnyel járt. A hadkötelesek nagy része Amerikába vándorolt ki, másik része pedig nagyon esenevész. Az előállottak közül sokan 115—120 cm. magasak.

Kifosztott földbirtokos család. Vakmerő betöréses lopás történt Szegeden Polgár László földbirtokos Kálvária-utca 2. szám alatt lévő lakásán. Amíg Polgár László és családja szatymazi birtokukon voltak, addig ismeretlen gonosztevő álkules segítségével behatolt a lakásba és onnét minden ékszert, több mint húszezer korona értékben ellopott.

A cárnak új spiritisztája van. A szegény, gyenge szervezetű Miklós cár nem tud meglenni anélkül, hogy ősei szellemével ne érintkezzék mostani nehéz napjaiban. Hogy mindig legyen valaki kéznél, aki szakértő tanácsot tud adni a cárnak az őseivel való érintkezések alkalmával, meghívják mindig az uralkodóhoz egy-egy híres spiritisztát. Legutóbb egy Filippi nevű ember volt a cár spiritisztája s neki igen nagy befolyása volt az urára, szinte döntő erővel foglalt állást főbenjáró kormányzati dolgokban. Filippi meghalt nemrég s utódja egy Papius nevű ember lett. Az udvari spiritiszta a cár közvetlen környezetéhez tartozik, de mégis inkognitóban kell maradnia, hogy még az udvar se tudjon semmit a cárral való érintkezéséről. Azelőtt sikerült is a titkolózás, míg a spiritiszta nem ártotta magát az állam ügyeibe, mióta azonban nyilvánvaló lett, hogy befolyásolta az uralkodót, azóta nagyon szemmel tartják. Az új mester most foglalta el hivatalát.

Telefon Róma és Páris közt. Párisból jelentik, hogy a Páris és Róma közötti telefonösszeköttetést megnyitották. Először a két állam postaügyi miniszterei beszéltek, akik szívélyes szerencsekívánatokat váltottak és ama reményüknek adtak kifejezést, hogy az új vonal Franciaország és Olaszország közötti barátságot szorosabbra fogja fűzni és elő fogja mozdítani a két állam közötti kereskedelmet.

Kitüntetett halott. Szentpétervárról jelentik, hogy Saharov mérnök anyja kérvényt küldött nemrég a cárnak, akit arra kért, hogy Port-Artur védelménél elesett fiának ajándékozza a vitézségi Szent György-rendet s nevét véssesse arra a márványtáblára, amely a katonai műszaki iskolában a Szent György-rend vitézeinek nevét megőrökíti. A cár teljesítette a szokatlan kerést és elrendelte, hogy Saharov mérnök nevét belevéssék a márványtáblába.

Villámcsapás a táborban. Rotterdamból jelentik, hogy a Zeits és Utrecht melletti katonai táborba egy rendkívül heves égiháboru közben a villám két ízben lecsapott és pedig először a honvéd gyalogság sátrai közé, másodszer a hidászok helyére. A gyalogosok közül tizennyet ért a villám és ezek közül háromnak nagyon súlyos az állapota. A hidászok közül hármat megölt a villám, tizenhárom megsebesültek, ezek között heten súlyosan.

Az Esperanto világnyelv magyar hívei „Hungara Esperantista Societo“ elnevezéssel egyesületet alakítottak, hogy így nagyobb erővel működhessenek az Esperanto terjesztésében. Az új egyesület elnökévé Marich Ágostont, a Budapesten megjelenő „Esperantó“ című havi folyóirat szerkesztőjét választották, titkára

Varga János lett: az egyesület tagjai között vannak többek között Zipernovszky Károlyné, Madzsar József dr., Fiedler Rajmund dr., Maxim Beaufort, Miletz József és még igen számosan az Esperanto terjesztésében gyakorlati és irodalmi téren máris sikeres működést kifejtettek sorából. Az új egyesület rendszeres kurzusokat tart az elnök vezetésével minden szombaton este fél 8 órakor a Központi városházán levő Hinterecker-féle vendéglő külön helyiségében, ahol tagjelentkezéseket elfogadnak: jelentkezni lehet azonkívül a titkárnál, Vadász-utca 6., földsz. 6.

A német császár nagyapa. A német trónörökös felesége, Cecilia hercegasszony, hétfő reggel negyedtíz órakor fiut szült. Az esemény, amely a fiatalos Vilmos császárt nagyapává avatja, nagy örömet keltett Berlinben, ahol a trónörökösöt nagyon kedvelik. A trónörökös felesége, aki a postdami márványpalotában lakik, még a minap is hosszabb sétát tett s látogatókat fogadott.

Megbüntetett nemzetiségi izgatók. Trensénből jelentik, hogy a verbői főszolgabíró Bodiczky Mihály krajnai ev. lelkészt 10 napi elzárásra és 150 korona pénzbüntetésre, továbbá öt podkylavai lakost 5—5 napi elzárásra és 100—100 korona pénzbüntetésre ítélte az orsz. képviselőválasztás alkalmával elkövetett nemzetiségi kihágások miatt. Ugyanezért a miavai főszolgabíró hét brezovai lakost tíz-tíz napi elzárásra és 150—150 korona pénzbüntetésre ítélte el.

Ötvenhat unoka. Sopronból írják: A napokban hunyt el Répce-Sárródon (Frankó) Mersits Albert ottani vendéglős nyolcvanéves korában. Az elhunyt másfél év mulva ülte volna meg nejével házasságuk hatvanötéves fordulóját. A temetésen az elhunytnek rokonnain és gyermekein kívül unoka és dédunokái közül ötvenhatan jelentek meg.

Különös vasuti szerencsétlenség. A felső-poroszországi Crauzból sajtáságos vasuti szerencsétlenséget jelentettek. A hét óra 40 perckor jövő személyvonat féke felmondta a szolgálatot, mire a vonat az állomáson túl, letörve a sinek végén álló bakokat, az utcára rontott. A mozdony kidöntötte a faszor fát s mélyen belefurta magát a földbe, két podgyász- és két személykocsi teljesen megsemmisült. A harmadik személykocsi az előtte haladónak egészen a közepéig nyomult. A mozdonyvezető és fűtő megmentették életüket, de az utasok közül egy asszony meghalt s több kezét, lábát törte.

Mennyi sört ittak Münchenben? Münchenben most jelent meg a statisztikai hivatal huszonharmadik neti jelentése, amelyből kitűnik, hogy az 1905. év folyamán maga München több sört fogyasztott, mint amennyit exportált. Dacára annak, hogy a lakosság 1905-ben körülbelül tizezerrel szaporodott, mégis 68,000 hektoliterrel kevesebb sört ittak, mint az előző évben. Husz év előtt még minden münchenire 500 liter évi sörfogyasztás esett; ez a szám egyre kisebbedett, úgy, hogy ma már csak 286 litert iszik Münchenben átlag egy ember évente. Az utolsó esztendőben 27,000 hektoliter sört exportáltak, míg Münchenben 1,580,159 liter fogyasztottak.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A mák betakarítása és cséplése.

(Folytatás és vége.)

A harmadik betakarítási mód a sarlóval való levágás. A mák itt ugyanis sarlóval lesz levágva; minden munkás két sort hajt olyképpen, hogy az egyik soron mintegy két méterre fölfelé megy, most visszafordulva, a másik hátramaradott sort vágja le, az összeszedett mákot marokba teszi, még pedig mindig hárman készítenek egy markot. E munka elég gyorsan megy, emellett, ami a fő, nagyon tisztán lehet dolgozni. Ha a máktábla jó érett, a szárok

kell fogni a behordáshoz. A kocsira mindenesetre ponyva vagy pokróc adandó. A rakodás oly módon történik, mint a buzánál, csak hogy itt a mákfejek kifelé állanak fejükkel. E módszer szerint nagyon kevés mák tapostatik ki a lerakodásnál is, mivel a bélésnek használt mákfejek szintén kifelé fordítandók, csupán a közepén jön össze a bélés feje, amire a kocsis azonban könnyen ügyelhet a lerakodásnál. A kérébe való kötés a betakarítás alkalmával okvetlen szükséges, mivel markokba a kocsiba rakva sok szétszóródik, a fejek összekeverednek a szárrészszel; másrészt a gépre való adogatása is nehézségekbe ütközik és a föladásnál a kocsis is sokat kitapos.

A cséplésnél nagyon óvatosnak kell lenni. Az etetésnél a mákfejeket szárazul oldalvást kell lefektetni és így etetői, különben nehezen veszi be a dob. Az etetés lassan történjék, mivel a mákszár ha jó száraz, nagyon össze lesz törve a dobástól, ami a szalma-

A kassai gazdasági tanintézet telivér friz juhai 1905. évi nyírás előtt.

törése szintén ajánlható, ez még gyorsabban megy, egész nap azonban a munkás nem tartja ki, mivel kezét az érdes szár kidörzsöli. A sarlózás mellett a holdankénti levágási költség, 120 filléres napszámot véve, átlagban 2·5 munkanapba kerül = 3 korona, a felkötése és csomókba hordása pedig kat. holdanként egy fél férfi és egy női napot véve, 1·80 koronába kerül. A kevés mákfejek összeszedését itt a marokrakó és a kötöző könnyen elvégzi. A mák az idén a Bellán-féle kévekötőbe lett kötve, még pedig 3 marék egy kérébe, a bekötött kérék aztán 10 kéréjével egy csomóba lettek rakva és fölállogatva. E módszernél legkevesebb mák megy veszendőbe. A kat. holdankénti költség itt 4·80 koronába kerül, azért oly gazdaságban, ahol marokrakó-gép nem áll rendelkezésre, e módszer alkalmazása leggazdaságosabbnak bizonyult.

Ha a mák a fent leirt mód szerint le van vágva és a cséplőgép rendelkezésünkre áll, azonnal hozzá

rázó eldugulását eredményezi s míg a gépet, rendbe hozzuk, sokszor egy, sőt egy és fél óra is beletelik. A mákot, a nagy tisztítómból kikerülve, ezélszerű a páter-nosztter alján levő nyíláson kiengedni és így beszákolni. A mákot, még ha a felső tisztítómban átment is, 2—3-szor ki kell rostálni, ha prima, péc-képes áruval akarunk előállani.

A páter-nosztter által föl vitt mákban lévő törmelék ugyanis a felső tisztítómban gyakori eldugulását idézi elő, ami munkánkat határozottan késlelteti.

Az elcséplést mák alaposan kirostálva száraz, széles magtárban vagy padlásán 20—25 cm. magas germadába lesz kiterítve, ahol érettségi fokának megfelelő forgatásban kell részesülnie, különben nagyon könnyen megkeseredik, a hosszú eltartás folytán pedig meg is avasodhatik, amikor értékéből nagyot veszít.

Szikes talaju rét javítása. Az olyan szikes talaju rétet, melynek gyepezete részben a két évi szárazság, részben a dísznókkal való kiteratással nagyrészt kiveszett, egyszerű eljárással ujólag begyepesíteni, egyike a legnehezebb és legbizonytalanabb dolgoknak. Hiszen ha a jelzett rét (normális évjáratu esztendőben) májusig jóformán víz alatt áll, azután pedig a meleg, száraz idő beálltával kökeménységüvé szárad ki. Ilyen körülmények között a fűmagkeverékekkel való felszórás sikere igen bizonytalan, egyrészt, mert a zsenge fejlődésü fű fejlődési feltételei a lehető legrosszabbak, másrészt azért is, mert a magkereskedőknél alig kapunk szikes talajokra való

termő, évelő, ugynevezett sziki lóheréje vétel után nem szerezhető be.

Az itt elmondottak csak a természetes sziki rétekre vonatkoznak, amint ezek rendszeres öntözés alá kerülnek, a rajta természetesen és vétel után is beszerezhető lüfélek száma is nagyobb. A gyepe feljavításával ez időre ugyanis elkéstünk, mire a vétel után beszerezhető magvak megvétetnek, itt lesz a nyári meleg, mely a kiszáradó sziken esetleg kicsirázott magvak további fejlődését lehetetlenné teszi. Nézetem szerint csakis jövő évre lehetne ezen munkához a siker nagyobb reményével hozzáfogni. Az őszi vetés ilyen mélyen fekvő vizállásos terü-

Hízó friz ürük (80 és 81 kg. súlyuk).

fűmagvakat. A szikes talaju réteken az évelő gumós perje szokott nagyobb mennyiségben előfordulni, ennek magja azonban vétel után nem szerezhető be; a jobb fűvek közül még a hernyós ezinczor szintén a szikes talajok pázsitféléje, de magja szintén nem képezi a kereskedelem tárgyát. Ugyanez áll a közönséges csillagpázsit magjára nézve is. Vétel után tulajdonképpen csak két olyan pázsitféle fű magja szerezhető be, melyek a szikes talajon is megélnek és pedig a vigály mézpázsit és másodsorban a tarackos tippán. A sziken megélő pillangós virágú növények közül a szarvaskerep magja szerezhető be vétel után és figyelembe jöhet némiképp a fehér vagy kuszóhere is. Ellenben a szikes talajok vadon-

leten nem alkalmazható, mert a zsenge fejlődésü fű a télnek esik áldozatául. Tehát csakis a tavasz vetés vehető figyelembe.

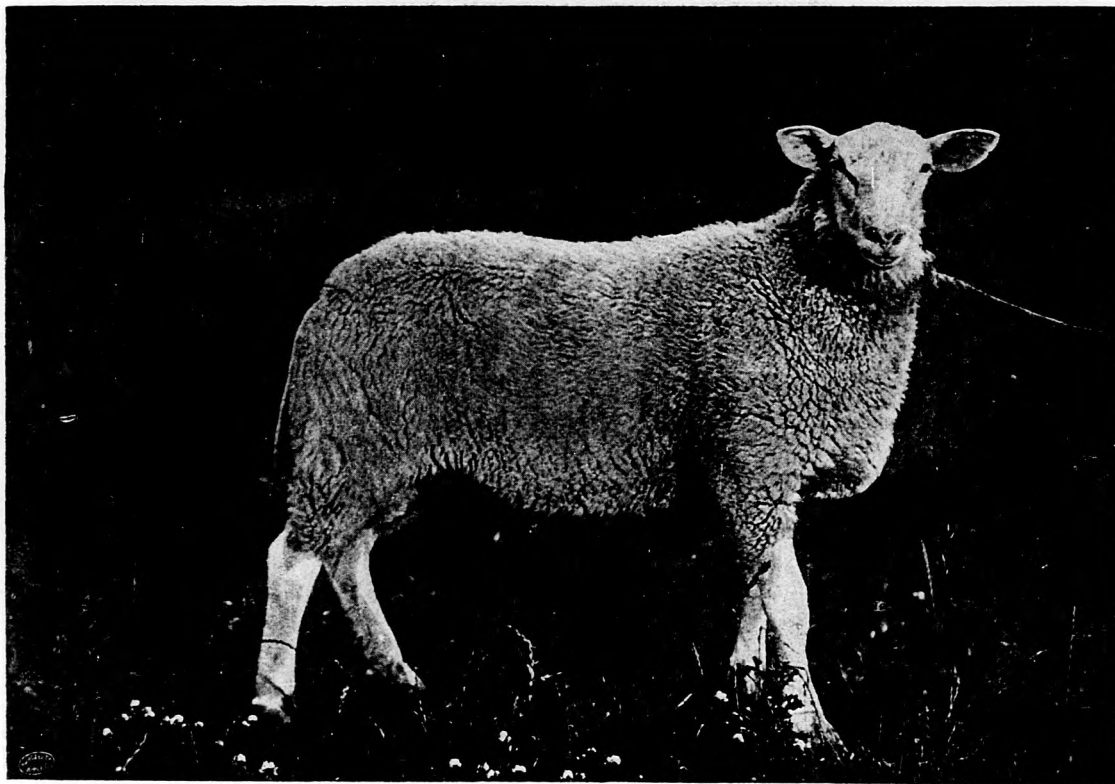
A siker lehető biztosítására a bevetendő terület őszzsel, a talaj felázása előtt, tavasszal a föld megszikkadása után jó erősen, ismételten meg kell fogasolni, a fűkeveréket elvetve, ujólag fogasolni s könnyen lehengerezni. Ha esetleg komposzt állana rendelkezésre, nem ártana a fűmag elvetése előtt kevés komposztot is kiszórni. Sőt indokolt lehetne a szikes talaj tulgyors összetömődésének megakadályozására gipszet felszórni tavasszal a fogasolás előtt, kat. holdanként 8—10 mm, számítva, a mivel azsenge növények meggyökerezése lényegesen előmozdítatnék.

Kácsahizlalás. A kácsa életének harmadik és negyedik hónapjában hánnya anyatollát s ilyenkor nem hajlamos hus vagy zsír képzésére. Azért négy hónapos kora előtt kár befogni. Tömni fölőseges, mert ugyanis nagyon falánk. Hizlalásra szűkebb helyre zárjuk, melyet nyugalomban tartunk. Árpa és kukorica, korpa, burgonya és zöldség, egy kis faszénnel meghintva, bármily keverékben kedves nekik. Ivóvizükbe tegyünk egy kis csipetnyi sót, szemésés homokot vagy apró kavicsot: ez mind fokozza az étvágyat. Ha az ételt sovány tejben adjuk, husa nagyon fehér és omlós lesz. Ha nagyon ki akarjuk bizlalni, két hétre egyes zárkába esukjuk. A kácsa akkor van kihizva, ha farktollai legyezőszerűleg szétállanak és szárnyait nem tudja többé keresztbe tenni. A csirázott árpa, vagyis maláta szintén kitűnő hizlaló takarmány.

Ha kéthónapos kácsát fogunk hizóba, az első

szarvgyökeret megnedvesítik és két-három percig marókáli rudacskaival körben megdörzsölik. Ettől a kör peremén a bőr kásaszerűleg leválik, néhány óra múlva pedig a szarvat takaró bőrgyűrű félig tompa késsel leválasztható. Ezután a szarv nem nő ki többet. Kezelés után az állatok kissé nyugtalanok és szomorúak, de ennek nincs jelentősége.

Komlótermesztés. Mig nálunk a medárdi esős napok napfényes idővel váltakoznak, így előnyére vannak a komlóskerteknek, addig a középeurópai komlóvidékeken az esős idők nyomán borulat s hűvös éjjelek járnak; s a komlónövény alig bír fejlődni. Az utolsó hírek hatása alatt a nagy piacokon élénken keresik még a múlt évi termést, sőt Stájerországban elővételi üzletet kínálnak. A felső Maros völgyén szépen áll a komló, sok mellék-

Eredeti telivér feléves friz kos Nordenből.

három napon át duskálni hagyjuk az abrakban, mely felesen korpával és kukoricadarából áll s melyhez szemésés homokot keverünk. Azontul napjában négyszer etetjük s mindig annyit adunk, amennyit csak felfalnak. A huslisztet nagyon meghálálják. A második héttől a hatodikig szintén négyszer etetjük napjában, de árpa- és zabdarát is keverünk az eleségbe és esontképzőül huslisztet vagy esontlisztet. Ha még tovább lehet hizlalni, az utolsó héten csak buzakorpával és kukoricaliszttel tartjuk s a zöld takarmányt mellőzzük.

Állatok szarvtalanítása. Az amerikaiak felismerték azon elv helyességét, hogy a téhen sok takarmányt fogyaszt szarva növekedésére és hogy enélkül sokkal szelidebb, mert bosszuálló döfködésre hajlamos. E célból a fiatal borjat szarvtalanítják olyformán, hogy mihelyt a szarva felduzzasztja fején a bőrt, ennek környékén a szőrt körben lenyírják, a

ága van, a kivirítás megkezdődött, sőt nyári tőkén már tobozok is láthatók. A Felső-Küküllővölgy sok helyén jégverés tett kárt. A levéltetű ellen legjobb permetező szerek: a petroleum-emulzió, midőn is egy hl. vízbe egynegyed kg. kőolajat kevernek kenőszappan segélyével, vagy hathatós a dohánylugoldat is, amellyen kenőszappannal (2 kg.) kevert egynegyed kg. dohánylugot 100 liter vízzel hígítunk; mindkét folyadék bõla komólomb alját kell bepermetezni, mert a levéltetű s más féreg is csak ott él. Nagy baj esetén ezélszerű a rovarölő állomás (Budapest, Oszlop-utca) segítségét kérni.

Borostyánvár.

— Gyermekmese. —

Egy királykisasszony-
nak leégett a vára. Nem
mentett meg egyebet, mint
egy borostyán gyöngysort,
egy ezüst poharat és egy
kristálytükröt.

Ezt a három holmit az édes anyja adta neki halálos ágyán. Azt mondta a jó királyné:

— Gyermekem, őrizd ezt a gyöngysort, ezt a poharat és ezt a tükröt, mert ezek nagy szerencsét hoznak rád szerencsétlenségemben.

A királykisasszony ott állt egyesegyedül vára romjai felett. Nézte a füstölgő zsarátnokot és eszébe jutott édes anyja utolsó mondása.

— Hej, titeket kimentettek, — gondolta — titeket, édes anyám utolsó ajándékait. De most mitévő legyek?

Könnyei perogtak, nézett, nézett keservesen az ősi vár romjára, mely maga alá temette egész szolgánépét, minden vagyonát.

A gyöngysort a nyakára akasztotta, a poharat zsebébe tette, a kristálytükröt pedig szívére szorította és elgondolkodott: mitevő legyen.

Hirtelen eszébe jutott, hogy hallott egyszer réges-régen valamit Borostyánvárról.

— Oda megyek! — kiáltott fel, — oda menekülök. Igen ám, de hol és merre van Borostyánvár? Ej, elindulok, majd utba igazít valaki.

Ment-mendegélt három nap és három éjjel, de egy árva lélekkel se találkozott, akitől kérdezősködhett volna Borostyánvár után.

Harmadnapra egy sűrű erdőbe ért. Körülötte a lombok suttogtak, a madarak esieseregtek, a források csörgedeztek.

Amint egy bodzafabokor mellett elment, oda szólt neki:

— Édes bokroeskám, mondd meg, merre van Borostyánvár?

— Le is ut, fel is ut, közepében van egy szép kut! Arra menj gyorsan! — felelt a bokor.

A királykisasszony előre sietett és ime nemsokára kiért az erdőből.

Egy ut vezetett le az erdős hegyről, melyen eddig haladt, aztán tovább nyult az ut ismét föl egy másik hegyre.

A királykisasszony körülnézett s ime ott volt a közepén egy szép kut.

— Erre kell hát mennem! — gondolta és sietett tovább.

Amint a szép kut mellett elment, egy gyönyörű madárkát pillantott meg, amint a vederből vizet ivott.

— Madárkám, merre visz az ut Borostyánvárba? — kérdezte szeliden.

— Csak ezen a szép uton maradj, elérsz majd egy patakot, mellette folytasd utadat! — felelt a madárka és tova repült.

A királykisasszony folytatta utját. Ment-mendegélt három nap és három éjjel, le s felvezetett ez ut hegyen-völgyön keresztül. Végre egy csergedező patakhoz ért.

— Patakocskám, — szólt ekkor, — merre vezet az ut Borostyánvárba.

— Le is ut, fel is ut! Maradj mindig mellettem, míg buvó patak nem lettem! — felelt a patak és tovább csergedezett.

A királykisasszony pedig ment tovább a szép egyenes uton, mely mindig a patakocska mellett vezetett.

Ment mendegélt három nap és három éjjel. Ekkor a patak egyszerre elbujt egy sziklaüregbe és az utnak is vége szakadt.

A királykisasszony föltekintett és ime a sziklán ott csillogott előtte Borostyánvár.

Csend volt köröskörül. A leáldozó nap fényében gyönyörűen csillogott a halványsárga borostyánkövekből épült vár. Hatalmas kapuja be volt zárva és mély csend volt a várban is.

A királykisasszony megzörgette a várkaput.

A harmadik zörgetésre Borostyánvár kapuja feltárult.

A királykisasszony bement a várba. A szép tágas udvar közepén egy szökőkútban locsogott a víz, köröskörül bodzafabokrok illatoztak és ezek közt százával röpdösött a szebbnél-szebb madár.

— Isten hozott! — locsogta a víz.

— Köszöntünk várunkban! esieseregtek a madárkák.

— Lépj beljebb, lépj beljebb! — suttogták a bokrok.

— Siess, siess! — hangzott köröskörül.

A királykisasszony felsietett a gyönyörű borostyánlépesőzeten. Borostyánoszlopos csarnokon át egy remek borostyánterembe vezetett.

A terem ajtója tárva-nyitva volt. A királykisasszony belépett a terembe és körülnézett.

Déli-szaki növények ékesítették a termet, madárkák röpdöstek a zöld lombok közt.

— Itt egy emberi lényre sem lelek! — sóhajtott a királykisasszony.

Ebben a percben a terem egyik sarkából halk sóhaj ütötte meg a fülét.

— Á, mégis! itt van valaki! — kiáltott örömmel és a zöld levekkel, lombokkal körülvevő kerevethöz lépett.

Egy esodaszép ifju feküdt a kereveten.

— Ki küldött? Az anyám? Vagy Feketeország királya? — kérdezte az ifju elhaló hangon.

— Nem, nem az anyád küldött, nem is Feketeország királya. Magamtól jöttem. A bodza lombja, a kis madár dala, a patak esörgedezése vezettek utamon.
— Oh, az az anyám hangja volt, az édes jó

Az ifju mohón üritette ki az arany pohár tartalmát, aztán a királykisasszonyra emelte nagy kék szemét és szólt:

— Eiletem megmentője te, a halál torkából ragad-

Dinom-dánom után.

anyám hangja. Úgy te jó lélek vagy! Segíts hát rajtam. adj egy pohár vizet.

A királykisasszony gyorsan kivette zsebéből az arany poharat megmerítette a terem közepén levő szökőkútban és odanyújtotta az ifjunak.

tál ki. Pár perc és meg kellett volna halnom. Most azonban hogyan védelmezzem meg váramat ellenségetől, Feketeország királyától? Oh, az itt leső seregével pár perc alatt, ha észreveszi, hogy élek. S alig ejtette az ifju ki e szavakat, mennydörgésszerű

moraj hallatszott, a déli napsugár elsötétedett s az egész vár megremegett.

A királykisasszony rémulve állott a terem közepén, a koromsötétségben mit sem látott.

— En ennek a várnak, Borostyánvárnak királya, hareban állottam Feketeország királyával. Seregemet egy emberig leölte az ő hada. Halálos sebet szenvedtem itt én is. Te gyógyítottál meg, te jó tündérléány és ime neked is itt kell majd elveszned váram romjai alatt! — mondta az ifju szomoruan.

A királykisasszony rémulten futott az ajtó felé, ott hirtelen kivette a szívére rejtett kristálytükröt és a vár udvara felé fordította. Egyszerre világos lett.

Hatalmas Isten, mit látott ott! Ezer meg ezer fekete ember lepte el a gyönyörű udvart. A sziklafalon kapaszkodtak fölfelé s mindegyiknek fejsze,

csákány volt a kezében és belekezdtek a vár lerombolásába.

Most a királykisasszony gyorsan leoldotta nyakáról a borostyán gyöngysort és odaszórta a romboló hadra.

A gyöngyszemek, mint megannyi ágyugolyó, csapódtak a fekete király seregére, egytől egyig halva rogyolt össze a fekete király minden embere.

Egy gyöngyszem a kapu homlokzatán ülő fekete királyt csapta agyon, aki onnan nézte hada pusztítását.

A nap ismét kibúj a sötét fellegek közül és ragyogott Borostyán várára s nem akadt többé ellenség, amely a gyönyörű várat bántotta volna.

Borostyánvár ura aztán királynévá tette a szépséges királykisasszonyt és most is élnek, ha meg nem haltak.

Faylné Hentaller Mária.

Apróságok

A kis áruló. Erdélyben történt ez a furcsa eset, nemrég, egy országos nevű grófnak a birtokán.

A gróf kertiünnepélyt rendezett. Számos család volt meghiva a fényes mulatságra, melynek központja egy fényesen kivilágított kis kerti ház volt. A kerti házban kártyaasztalok állottak s az urak épp neki akartak készülni a hazardjátéknak, amikor a gróf egyszerre csak megszólalt:

— Uraim... ebben a percben tettem ide az asztalra az aranyórámát s most nincs ott. Sajnálom, mert gyönyörű antik óra volt...

Általános elképedés. Tüvé teszik a száletlét, az óra nincs sehol. Egy éles hang megjegyzi.

— Bizony azt zsebvágta valaki!

Körülnéznek. Tizenöt-husz uriember áll zavartan az asztalok körül. A gyanu mindenkire nézve kínos. Az előbbi éles hang újra megszólal:

— Uraim, itt nincs más mód... motozassuk meg magunkat. En szívesen alávetem magam a motozásnak.

Megkönnyebülten lélezkzik fel a többség. Beleegyeznek. Az élehangur elkiáltja magát:

— Tehát senki ne távozzék a lugasból!

Mire a gróf ezt mondja:

— Sőt ellenkezöleg, uraim, arra kérem önöket, távozzanak mind a lugasból!

— Miért?

— Mert három perc múlva tizenegy óra és az én órámon ütőszerszer van. Akármily jól rejtette is el az illető az órát, három perc múlva tizenegyet fog ütöni és elárulja azt, akinél van... és én azt a pofát nem akarom látni... A következő pillanatban az óra ismét az asztalon volt. Aki elesente az asztalról az imént, az most épp oly észrevétlenül esente vissza földtében. De ideje is volt. Alig vette birtokába a gróf az óráját, a kis szerkezet élénk, csengő hangon ütött tizenegyet...

Czäpafogas. A délafrikai Durban város partját nagy löszszeretettel keresik fel a czäpák és sokszor még a fürdőzőkre nézve is veszedelmesekké válnak. Am az úri picézők örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy a czäpafogas kedvelt, izgalmas sportjában részük legyen. Ily halfogásra rendszerint vasárnap délután rándulnak ki. A művelet teljesen hasonlít a közönséges horgászó sporthoz; az eszközök azonban nagyobb arányúak, mert a szerszám és a csali a halhoz van mérve; giliszta vagy légy helyett 5-6 font disznóhúst tesznek a czäpa-torokhoz mért nagy, erős horogra, a zsinór helyett pedig

10-15 méter hosszú, jó erős kötelet, úszó gyanánt pedig valami méteres husángot vagy deszkát alkalmaznak. Jól vigyáznak, hogy mikor pedzi a czäpa a csalit s ha már bekapta, akkor markos emberek hamarosan megrántják a kötelet s nagy rivalgás között partra húzzák a rablót. A legérdekesebb mozzanat azonban nem maga a fogás, hanem az, mikor az állatot felboncolva, arról ad számot a tolvaj, hogy mi mindent falt be ő kigyelme. Feneketlen gyomrában pár tucat fiatal czäpa és más halféle társaságában nem ritkán czipők, palaczkok, konzervdobozok, de sőt néha még emberi testrészek is kerülnek napfényre; mert mindent megesznek, a mi csak ehető, de gyakran találtak már teljesen emészthetetlen dolgokat is gyomrukban. Egy fehér czäpa belsejében pl. volt egy fél sonka, juhláb, egy disznó hátsó fele, egy bulldog feje, lóhús, zsákvászón, ólomkanna, hajókaparó, viseltes ruha, növényi anyag, szalonna, tőkehal stb. Húsa szívós, nehezen emészthető és — Gasner szerint — a vért melancholikussá változtatja. Táplálékul nem igen lehet tehát a czäpa húsát használni: kemény, ízetlen és emészthetetlen, habár némelyek azt mondják, hogy a fiatal czäpa húsa még a tonhálnál is jobbízű. A durbani halászó sport hívei sem becsülik meg a czäpa húsát s ezért ha egynehány czäpát már összefogtak, szétfűszelik őket s darabjait a halak eledelére a tengerbe dobják vagy pedig családoknak alkalmazzák. K. F.

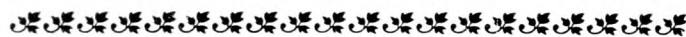
Növényevők kórháza. Olfield Józsiás doktor angol orvost hosszu évek tapasztalatai arról győzték meg, hogy az emberi életkor közepén túl a hus élvezése árt a szervezetnek: 100 közül kilenvenkilencnek életét megrövidíti a hus élvezete. Mikor ez a meggyőződése megszilárdult, 1903-ban megalapította Broomleyben a „Lady Margaret Hospital“ nevű kórházat. Ebben a gyógyintézetben a betegek csupán növényi táplálékon élnek. Az eredmény fölülmulta a várakozást. Megalapítása esztendejében 63 betege volt; a második esztendőben 171, a harmadikban 185 embert ápoltak benne. Nem beteg növényevő pedig 5000 tartott benne vegetáriánus kurát. És ennyi különö között három esztendő alatt mindössze kettő halt meg. Anyagilag sincsen bajban a kórház, betegeire legalább rá nem fizetett; igaz, hogy a tiszta nyeresége is mindössze 192 korona volt. Egy angol képes ujság az ápolónő fényképeit közli, akik ugyanolyan kosztos élnek, mint ápoltjaik. Egy másik fénykép magát Olfield doktort ábrázolja, amint kurta zekében a gyümölcsöket mustrálja, amikből az ebédet ételsorát összeállítják.

Képeinkhez.

Friz-juhok hazánkban. A mi edzett racka juhajtánk nemesítésére újabban a kelet-frizjuhót használják a kassai gazdasági tanintézet juhnyájában. Egy terjedelmes könyvben számol be ennek a keresztezésnek az eredményéről *Bölny* Dénes, a kassai gazd. tanintézet gazdasági intézője. Ebből a könyvből mutatunk be három képet és megjegyezhetjük, hogy a friz-racka keresztezés jól bevált hazánkban.

Dinom-dánom után. Reggelig táncolt az ifju ur. Most meleg van táncolni és nem aludni. Látszik az arcán, hogy inkább szeretne decemberben, mint júliusban lenni. A festő azonban pár tollvonással úgy lekapta, hogy gyönyörűség nézni ezt a lumpot.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Lapunk terjesztése érdekében felkérjük tisztelt előfizetőinket, hogy ismerőseik körében terjesszék a **Független Ujságot**. Azoknak, akik megrendelhetnék a lapot, szívesen küldünk mutatványszámokat, ha egy levelező lapon a címetek beküldik kiadóhivatalunknak.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasút-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZELEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

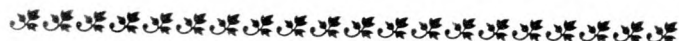
Eltörhetetlen tégelyaczél-ekéfej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekéfej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

Adomák.

Vigasz.

A céllövő gyakorlatok rémesen sikerültek. Az ujoncok eleinte háromszáz méterről lőttek a célra, de nem találtak. Aztán kétszáz méternyi távoból lőttek, szintén eredmény nélkül. Majd csak száz méterről lőttek, de egyikük sem talált. A hadnagy a haját tépte kinjában. — Mi lesz majd, ha kitör a háború?! kiáltott fel. Egy jóképű legény felelt:

— Jelentem alássan, majd be vesszük azt a célt szurony-rohammal.

Barátok között.

— Pajtás, van egy szivarom. Neked tartogattam.
— Add inkább azt, amit magadnak tartogattál.

Betűrejtvény.

— Ifj. Lengyel Ferencről. —

Nyole a betűm, hangom három,
A réműlet iker párom.
Első tagom kedvelt ital
Anyagát a tőke termi,
Az első a másodikkal
Tájszóval a lazát jelzi.
Az utolsó holmi vacak,
Értéktelen házi dolog...
Egyé véve mind a hármat
Szived tölem felve dobban.

Megfejtési határidő 1906. július hó 15.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
A „Független Ujság“ 26. számában közölt talány megfejtése:

„Haza és szabadság ez a két szó melyet
Először tanuljon dajkától a gyermek:
És ha csatában a halál eléri
Utólszor e két szót mondja ki a férfi.“

Helyesen fejtették meg: Urbán Ilonka, Cseh Erzsébet, Barta Agnes, Renner Ida, Joó Mariska, Rózsa Paula, Nemes József, Markó Imre, Balla Ferenc, Mák János, Konya Pál, Nagy János, Ruzsics, Bancsik András.

A sorsuzásnál Barta Agnes (Köbölkut) nevét húzták ki elősnek, kinek egy értékes regényt küldtünk.

• LEVELES SZEKRENY •

„Lacfi“. Az iszákosság igen is gyógyítható. A szesz rendszeres elvonása és megfelelő orvosságok adagolása által, de erre orvosi felügyet nélkül vállalkozni nem lehet. Éppen ezért legcélszerűbb egy orvossal megbeszélni a dolgot bizalmasan. Ez a mi tanácsunk. — **Szabó András.** Igen is, aki szerződését megszegi és az aratást megtagadja, azt büntethetik. És büntetik is. Aki sztrájkolni akar, az ne kössön. Ha pedig szerződést köt, azt tartsa meg, mert a magyar ember szavának áll, ha szegény is. — **Szabó Mátyás:** A hiányzó 17-es lapszámot a regénymelléklettel együtt elküldtük. — **Előfizettek az elmúlt héten.** Toma György, Szander Jakab, Dezső Lajos, Dudás Lukács, Navrázki István, Szita Lajos, Gramna József, Keresztes János, Kis István, Kone Sándor, Balla Ferenc, Koranka Béla, Mák János, Sibrik Antal, Makovits László, Balázsovits Ágoston, Ferke János, Béres György, Renner Antal, Fekete Oszkár, Bancik András, György József.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1906. július 8

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.08—1.16 K., vidéki borjúhús 1.20—1.25 K., sertéshus 1.28—1.36 K., szalonna füstölt —1.56 K. szalonna, olvasztani való 1.14—1.14 K., hárj —1.44 K., sertészsír 1.42—1.50 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.00—1.60 K. hazai sonka 1.60—2.00 K.

Baromfi-félék: ———— K., rántani való csirke 1.20—2.00 K., sütni való csirke 1.40—2.80 K., kacsa, hizott 4.00—6.00 K., lud, hizott — K., pulyka, hizott ———— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.30—1.50— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1.30—1.40 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő). *Buza* 16. ———— K. *Ross* 12.20 K-tól 12.50 K-ig. *Arpa* 13.40 K-tól 14.00 K-ig, jobb minőségű — K-tól — K-ig. *Zab* 19. —19.30 K. *Tengeri* ———— K. 12.50

Teavaj: (centrifugál) 1.80—2.20 K., főzővaj 1.20—1.60 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 12—24 fillér.

Tojás: bácskai 70.—72.— K., erdélyi apróbb áru 69.—70 K. ládánként. (1440 drb.) Apadt ———— K., meszes — K.

Zöldseggfélék: Burgonya (vagonáru) sárga ———— K. rózsá ujj 3.—4.— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.20	27.20	25.80	24.80	24.—	23.20	21.—	19.20	13.50

Takarmányvásár. Réti széna 4.60—6.20 fillér, mubar 6.40—6.60 fillér, zsupszalma 4.40—5.— fillér, alomszalma 3.20—3.60 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával ———— 1.953.240 — kor.
Tartalékok ———— 601.263.93 kor.

Összesen ———— 2.554.503.93 kor.
1901. évi fölösleg ———— 90.349.— kor.
1902. évi fölösleg ———— 59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg ———— 109.831.73 kor.
1904. évi fölösleg ———— 72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg ———— 61.730.60 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéselegbe közgyűlési határozattal tartalékba helyezett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban az igazgatóság.

Legjobb és legolcsóbb

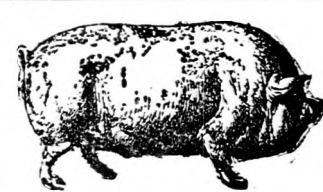
gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmiv. és mezőgazdasági min. által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körút 7. sz.

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
= BUDAPEST, =
Bévkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legnagyobb napi árakon értékesít.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

KÜHNE E.

hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyárában

Mosonban

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többvasu aczélekék, rét- és szántóföld-hirneves szabadalmazott tolókerekes **Mosoni Drill** sorvető-gépek.

Mélyítő és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyettesítésére **Uj amerikai** rugósfogas **Uj! Burgonyamivelő** eszközök. **Uj! Fran-** boronák. **Uj! Francia** szőlőművelő eszközök. A vetőmag előkészítésére: **Rosták, Konkolyozók, Centrifugok** stb.

FŐRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

FIÓKRAKTÁR:

Temesvár, Gazda-udvar.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brassmüller János

és k. k. kir. kincstörőszolgálati tanácsos és művész, továbbá a Magyar Királyságban a legelső és legkiválóbb órák készítője.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JOGÁLLÁSSAL

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölteknek.

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek idén első sorozata f. évi július hó 4-én
veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézet

Budapest, VII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fémetszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografaiilag leg-
szabebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölteknek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

tartalommal, továbbá _____

mindennemű egyéb _____

Műtrágyafélét, azonkívül _____

Rézgáliczot (98—99%) elismert kft. 6

szállít a _____

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

kukoricáért.
kapott a városban a gazda egy-egy kocsit
kukoricaszár: három-négy forinttal többet
Mikor meg eladásra került itt-amott a
cának.

szárát, mert a heja is rajta volt a kukori-
jobb kedvvel ráigcsálta telen a kukorica-
eddig veszendőbe ment. A jószág azonban
A száron maradt a kukorica héja, ami
törtek le.

A tanító urak rávettek a gazdákat, hogy
aztán odahaza lefosztották a héját.

tak, hogy letörték a kukoricát a szárról,
A kukoricatörést eddig csak úgy csinál-
megpróbálkoztak vele.

de aztán a jövő esztendőben mégis csak
— Nem lehet az, hogy mind igaz legyen,
Előtte a fejüket csóválták.

tak ezeket a felvadásokat.
()szbecsnavarodott, idős emberek hallgat-
szággal, a baromli jobban meghizik tőle.

eszik föl, sokkal jobb, ha felelték a jó-
földön még az ocsu sem, mert a madarak
termés hulladékát, ne maradjon ott a szántó-
több termést adjon. Hogyan értékesítsük a
kell a földet trágyázni, ha azt akarjuk, hogy
Hogyan kell a jószággal banni, hogyan

lattak.

könyveket ezek az emberek meg nem

16

90

ber, mert az uraság sorra járta télviz ide-
jén a nádfődeles kis hajlékokat.

— Itt nincs kenyér, zsiradék, tüzelőfa,
jőjjék kend be reggel a kastélyba.

A kastély előtt megállottak a szekerek,
erre a szekérre egy zsák lisztet, emerre egy
dísznőoldal szalonnát amoda egy öl tüzelő-
fát raktak föl a béresek.

Amikor aztán mögembörölte magát az
idő, a buzatermés jól fizetett, a kukoricából
az öles ember se látszott ki, megteltek a
hambárok élelemmel, akkor az urasági kas-
tély elé elhozta a nép a *tavalyi kölesönt*.

Ugy hívták azt a nagy hambárt ott a kas-
tély mögött, hogy az a *nép raktárja*: tudta
a nép azt, hogy nem hiába viszi a rak-
tárba a tavaly kölesön kapott buzát, mert
ha a jószágos Uristen a jövő esztendőben
ujból a *balkezével* osztja az áldását, az ura-
ság ismét visszakölesönzi azt, amire a nép-
nek szüksége legyen „*Törődjünk a néppel!*“
mondták Porgay és Komor a falvak veze-
tőinek. A jegyzők, papok és tanítók ehhez
a jelszóhoz tartották magukat minden ese-
lekedetükben.

Amikor beköszöntött a téli idő, hó borult
mezőre, őrödre, ahol nem volt már tenni
valója a népnek, a tanítók, papok, jegyzők
összegyűjtötték az embereket a *gazdakörben*
s olvastak nekik olyan könyvekből, amely

fol rájuk, mit jövevény angyalára.
nyoman áldás fakadt. A nép úgy tekintett
hogy ebbe a munkába belefogtak. Munkájok
Az *új honfoglalás* pedig nem bántak meg,
Ez volt aztán az igazi *új honfoglalás!*

hasznosra.
tak, tanították, nevelték a jóra, szépre és
papok, jegyzők, akik a népet felvilágosítot-
uraság hűségos munkatársai, a tanítók,
A falvakban pedig végeztek a munkát az
keze.

neki kellett, amennyit elbírt a dolgos két
mert volt munkája, annyi munkája, mennyi
a mindennapi kenyerét, de dolgozott mindig,
gyárakban, ipari vállalatoknál kereste meg
ipari munkássá. Nyáron a mezőn, telen a
szert, jőzen esztü népe lassanként átvedlett
figyesszával lendült a vidék. A falu egy-
gyárból kitűnő, ment haza a falujába.

este a dallal hazatérő lánysergeket, amely a
Az uraságok boldogan néztek szombat
nek el majd lanygzóba.

tesz szert, hogy hat ökrös gazdák hat jön-
kövegyi és porgaynyi lány olyan hozományra

Ha ez így tart egy-két évig, valamennyi
telen-nyáron mindig van munka és kereset.
és aratás idején keresett valamicskét, itt
14—15 éves lány csak kapálás, szüretelés

94

95

Irányregénynek készült ez a történet, mely-
nek úgy a címében, mint a gerincében meg-
történt események a képzelet néminemű
szabadosságával vannak földolgozva.

A későbbi fejezetekben leírt események
dacára még ma is boldogságban, megelé-
gedettségben, a jólétnek sokak által irigyelt
bizonyos mértékét élvezzi azoknak a hegy-
oldalaknak a népe.

Mindezt a jólétet, boldogságot, megelé-
dettséget elővarázsolta két *férfi szíve*, ez a
két szív belső tartalmával képviseli kicsinyi-
tett alakban holdog Magyarország jövőndő.

Porgay Miklós a régi, kiváltságos osztály
sarjadéka, akit az anyai szeretet *lemondása*
fényről, rangról, híuságról, megtanított —
dolgozni.

— *Imádkozzál és dolgozzál!* — azt mondta
ennek a sarjnak az egyszerű falusi pap,
mikor áldását hinté föléje, amikor az a
nyomorúság és nincsetlenség országutjára
kitévedt.

A sarjadék szót fogadott: dolgozott, küz-
dött, fáradott, mert küzdelem az élet sója,
mely a gyötrelmekből óvja... A siker nem
maradt el, amint láttuk az eddgiekből.

De beszéljünk a másik férfi-szívről is, ez
is megérdemli azt, hogy a belső tartalmát
boncolgassuk.

Komor István a kis falusi hajlék szülőtte,